

Wybrane aspekty prawne dostępu niebankowych dostawców usług płatniczych do systemów płatności

W doktrynie prawa aspektom prawnym funkcjonowania systemów płatności nie poświęca się właściwie uwagi. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie niektórych aspektów prawnych, jakie wiążą się z dostępem do wybranych systemów płatności niebankowych dostawców usług płatniczych¹, ze szczególnym uwzględnieniem małych instytucji płatniczych, czyli podmiotów, z którymi związane są m.in. nadzieje realnego pobudzania konkurencji na rynku usług płatniczych.

MICHAŁ MASŁOWSKI

Nowoczesny system płatniczy, oparty w sporej mierze na pieniądzu bezgotówkowym, stanowiący obecnie krwiociąg gospodarki, właściwie od początku powstania podlega ciągłym (mniej lub bardziej istotnym) modyfikacjom. Jednym z najistotniejszych jego elementów, fundamentem, są systemy płatności, w przypadku których zmiany wydają się przebiegać wolniej niż w pozostałych obszarach (np. usługi płatnicze). Mimo pojawiających się w ostatnich latach propozycji ich redefiniowania czy budowy zupełnie nowych systemów, opartych w całości o cyfrową wersję pieniądza stanowiącego prawny środek płatniczy², a nawet zakładających zmianę samego pieniądza jako formy płatności (tj. konwersję pieniądza będącego prawnym środkiem płatniczym na inne jednostki rozliczeniowe, np. kryptowaluty)³, w prawie Unii Europejskiej fundamentalne ramy prawne dla obecnie funkcjonujących systemów płatności obowiązują od 1998 r. w niemal niezmienionym kształcie⁴.

W doktrynie prawa aspektom prawnym funkcjonowania systemów płatności nie poświęca się właściwie uwagi. Niemniej jednak w kontekście

¹ Dalej: „MIP”.

² Można tu wskazać np. analizy poszczególnych banków centralnych na świecie związane z *Central Bank Digital Currencies* czy choćby inicjatywę organizacji płatniczej VISA (<http://appft1.uspto.gov/netacgi/nph-Parser?Sect1=PTO1&Sect2=HITOFF&d=PG01&xp=1&u=/netahtml/PTO/srchnum.html&r=1&f=G&l=50&s1=20200151682.PGMR>).

³ Przykładem może być sieć RippleNet (zob. np. *United States: Financial Sector Assessment Program—Technical Note—Supervision of Financial Market Infrastructures, Resilience of Central Counterparties and Innovative Technologies*, <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/CR/2020/English/1USAEA2020009.ashx>, s. 42-43).

⁴ Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 19.05.1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. UE L nr 166, s. 45-50), dalej: „SFD”.